

**Uzasadnienie Rady: Stanowisko Rady (UE) nr 12/2020 w pierwszym czytaniu w sprawie przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (przeprowadzanie dowodów) (wersja przekształcona)**

(2020/C 405/02)

**I. WPROWADZENIE**

1. W dniu 31 maja 2018 r. Komisja przyjęła wyżej wymieniony wniosek dotyczący rozporządzenia zmieniającego <sup>(1)</sup> i przedłożyła go Radzie i Parlamentowi. Podstawą prawną jest art. 81 ust. 2 (współpraca sądowa w sprawach cywilnych) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Wniosek podlega zwykłej procedurze ustawodawczej.
2. Rozporządzenie Rady (WE) nr 1206/2001 w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych jest ważnym instrumentem europejskiej współpracy sądowej. Instrument ten tworzy ramy transgranicznej pomocy prawnej, której mogą sobie wzajemnie udzielać państwa członkowskie w transgranicznym gromadzeniu dowodów i w bezpośrednim transgranicznym przeprowadzaniu dowodów. Celem wniosku dotyczącego rozporządzenia zmieniającego jest dostosowanie mechanizmów współpracy i procedur postępowania w zakresie przekazywania – przewidzianych w obowiązującym rozporządzeniu – do postępu technicznego związanego z digitalizacją i stosowaniem technologii informatycznych. W szczególności we wniosku Komisji proponuje się utworzenie zdecentralizowanego systemu informatycznego i jego obowiązkowe stosowanie do wymiany wniosków i dokumentów między organami państw członkowskich. Wniosek zmieniający ma również na celu rozszerzenie i poprawę bezpośredniego transgranicznego przeprowadzania dowodów.
3. W dniu 17 października 2018 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) przyjął opinię <sup>(2)</sup> na temat przedmiotowego wniosku i wniosku dotyczącego rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1393/2007 dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych (wniosek w sprawie doręczania dokumentów). EKES stwierdził, że oba wnioski są zgodne ze strategią jednolitego rynku cyfrowego w odniesieniu do administracji elektronicznej, zwłaszcza jeśli chodzi o potrzebę podjęcia działań na rzecz modernizacji administracji publicznej i osiągnięcia transgranicznej interoperacyjności.
4. W dniu 13 lutego 2019 r. Parlament Europejski przyjął stanowisko w pierwszym czytaniu w sprawie wniosku dotyczącego przeprowadzania dowodów, wprowadzając 37 poprawek do wniosku Komisji stosunkiem głosów 554 do 26, przy 9 głosach wstrzymujących się.
5. W dniu 13 września 2019 r. Europejski Inspektor Ochrony Danych przedstawił opinię 5/2019 w sprawie przedmiotowego wniosku i w sprawie wniosku dotyczącego doręczania dokumentów <sup>(3)</sup>.
6. Na posiedzeniu Rady ds. WSiSW w czerwcu 2019 r. ministrowie uzgodnili, że współpraca sądowa między organami w kontekście przedmiotowego wniosku i wniosku dotyczącego doręczania dokumentów powinna opierać się na bezpiecznym zdecentralizowanym systemie informatycznym obejmującym wzajemnie połączone krajowe systemy informatyczne.
7. Nowa propozycja rozporządzenia przewiduje, że Komisja będzie odpowiedzialna za tworzenie, obsługę techniczną i przyszły rozwój oprogramowania wzorcowego. Ponieważ pierwotny wniosek Komisji nie zawierał oceny jego skutków finansowych dla budżetu UE, prezydencja, we współpracy z Komisją i zgodnie z art. 35 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia finansowego UE <sup>(4)</sup>, sporządziła orientacyjną ocenę skutków finansowych <sup>(5)</sup>, w której przedstawiono szacowany finansowy wpływ proponowanych zmian na budżet.

<sup>(1)</sup> Dok. 9620/18.

<sup>(2)</sup> Dok. 14013/18.

<sup>(3)</sup> Dok. 12245/19.

<sup>(4)</sup> Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

<sup>(5)</sup> Dok. 14427/19.

8. W dniach 2–3 grudnia 2019 r. Rada ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych wypracowała podejście ogólne do części normatywnej proponowanego rozporządzenia i wezwała do jak najszybszego zakończenia prac nad załącznikami na szczeblu technicznym. <sup>(6)</sup> W lutym 2020 r. Rada wypracowała uzupełniające podejście ogólne <sup>(7)</sup>.
9. Zgodnie z art. 3 Protokołu (nr 21) w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości załączonego do Traktatów Irlandia postanowiła uczestniczyć w przyjęciu przedmiotowego wniosku <sup>(8)</sup>. Zgodnie z Protokołem (nr 22) w sprawie stanowiska Danii, załączonym do Traktatów, Dania nie uczestniczy w przyjęciu zaproponowanych środków.
10. Na podstawie podejścia ogólnego z grudnia 2020 r. i lutego 2020 r. prezydencja nawiązała kontakty z Parlamentem Europejskim, by osiągnąć wczesne porozumienie w drugim czytaniu.
11. Zorganizowano dwie rundy rozmów trójstronnych, 29 stycznia i 30 czerwca 2020 r., podczas których przedstawiciele prezydencji występujący w imieniu państw członkowskich i przedstawiciele Parlamentu Europejskiego mieli okazję przedstawić zasadnicze elementy swoich stanowisk i przeanalizować możliwości wypracowania kompromisu. Dyskusje doprowadziły do znacznej zbieżności poglądów między Parlamentem Europejskim a Radą w sprawie projektu pakietu kompromisowego <sup>(9)</sup>.
12. Podczas drugiej rundy rozmów trójstronnych uzgodniono również, przy wsparciu Komisji, że proponowane rozporządzenie w sprawie przeprowadzania dowodów powinno zostać przedstawione i przyjęte jako przekształcone obecnego rozporządzenia w sprawie przeprowadzania dowodów.
13. W dniu 22 lipca 2020 r. Coreper (część II) potwierdził ostateczny kompromisowy tekst przekształconego rozporządzenia z myślą o osiągnięciu porozumienia z Parlamentem Europejskim <sup>(10)</sup>.
14. W dniu 10 września 2020 r. pakiet kompromisowy dotyczący przekształconego rozporządzenia został zatwierdzony przez Komisję Prawną w Parlamencie Europejskim. W dniu 30 września przewodniczący tej komisji wystosował pismo <sup>(11)</sup> do przewodniczącego Coreperu (część II), by go poinformować, że jeżeli Rada prześle formalnie Parlamentowi Europejskiemu swoje stanowisko w wersji przedstawionej w załączniku do tego pisma, zaleci on, aby na posiedzeniu plenarnym stanowisko Rady zostało przyjęte bez poprawek w drugim czytaniu Parlamentu, z zastrzeżeniem weryfikacji prawno-językowej.

## II. CEL

15. Przedmiotowe rozporządzenie (wersja przekształcona) ma na celu poprawę skuteczności i przyspieszenie tempa transgranicznego przeprowadzania dowodów w Unii poprzez wykorzystanie możliwości, jakie stwarza digitalizacja, do uproszczenia i usprawnienia procedur przekazywania wniosków oraz zapewnienie częstszego bezpośredniego przeprowadzania dowodów w drodze wideokonferencji. Ułatwi to na przykład przesłuchiwanie osób bez konieczności podróżowania przez nie do innego kraju. Zapewni ono większą pewność prawa, a tym samym powinno pomóc uniknąć opóźnień i niepotrzebnych kosztów dla osób fizycznych, przedsiębiorstw i organów administracji publicznej, a także zachęcić osoby fizyczne i przedsiębiorstwa do jeszcze większego zaangażowania się w transakcje transgraniczne.
16. Wniosek ma na celu digitalizację przekazywania wniosków o przeprowadzenie dowodu między właściwymi organami w różnych państwach członkowskich. W tym celu w przedmiotowym rozporządzeniu proponuje się ustanowienie zdecentralizowanego systemu informatycznego. Komisja powinna być odpowiedzialna za utworzenie, obsługę techniczną i przyszły rozwój oprogramowania wzorcowego – zgodnie z zasadą uwzględniania ochrony danych w fazie projektowania i zasadą domyślnej ochrony danych – które państwa członkowskie powinny móc stosować zamiast krajowego systemu informatycznego.

<sup>(6)</sup> Dok. 14601/19 + ADD1.

<sup>(7)</sup> Dok. 5719/20.

<sup>(8)</sup> Irlandia podjęła decyzję o uczestnictwie w dniu 17 października 2018 r. (zob. dok. ST 13305/18). Zjednoczone Królestwo nie skorzystało z określonej w art. 3 protokołu (nr 21) możliwości uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu przedmiotowego wniosku.

<sup>(9)</sup> 9248/20.

<sup>(10)</sup> Dok. 9678/20 + ADD 1.

<sup>(11)</sup> 11357/20.

### III. ANALIZA STANOWISKA RADY W PIERWSZYM CZYTANIU

#### A. Kontekst proceduralny

17. Rada i Parlament Europejski przeprowadziły negocjacje w celu osiągnięcia porozumienia na etapie przyjmowania przez Radę stanowiska w pierwszym czytaniu („wczesne porozumienie w drugim czytaniu”). Tekst stanowiska Rady w pierwszym czytaniu odzwierciedla pakiet kompromisowy uzgodniony przez współpracodawców przy wsparciu Komisji.

#### B. Streszczenie najważniejszych zagadnień

18. Główne zmiany koncentrują się wokół następujących aspektów:
- Pojęcie „sądu” zostało zdefiniowane zgodnie z innymi rozporządzeniami w dziedzinie współpracy sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, aby wyeliminować niepewność i rozbieżność interpretacji przez różne państwa członkowskie.
  - Wszelkie przekazywanie informacji i wymiana dokumentów powinny być prowadzone za pośrednictwem bezpiecznego i niezawodnego zdecentralizowanego systemu informatycznego składającego się z krajowych systemów informatycznych, które są połączone i technicznie interoperacyjne, na przykład w oparciu o e-CODEX. Rozporządzenie przewiduje także, że przekazywanie informacji i wymiana dokumentów mają być prowadzone z należyтым poszanowaniem podstawowych praw i wolności. Tradycyjne środki przekazywania informacji powinny być wykorzystywane wyłącznie w przypadku zakłóceń działania systemu informatycznego lub innych wyjątkowych okoliczności. Aby uprościć i przyspieszyć przeprowadzanie dowodów, do bezpośredniego przeprowadzania dowodów przez sądy należy w większym zakresie wykorzystywać wideokonferencje lub inne technologie porozumiewania się na odległość.
  - Przeprowadzanie dowodów przez przedstawicieli dyplomatycznych lub urzędników konsularnych na obszarze, na którym są oni akredytowani, będzie możliwe bez konieczności składania uprzednich wniosków. Każde z państw członkowskich decyduje o tym, czy jego przedstawiciele dyplomatyczni lub urzędnicy konsularni mają prawo przeprowadzić dowód w ramach pełnionych przez siebie funkcji.

### IV. PODSUMOWANIE

19. Stanowisko Rady w pierwszym czytaniu odzwierciedla pakiet kompromisowy uzgodniony przez Radę i Parlament Europejski przy wsparciu Komisji.
20. Jak zaznaczono w pkt 14 powyżej, pakiet kompromisowy został potwierdzony pismem przewodniczącego Komisji Prawnej w Parlamencie Europejskim wystosowanym w dniu 30 września 2020 r. do przewodniczącego Coreperu (część II) <sup>(12)</sup>.
21. Rada uważa, że jej stanowisko w pierwszym czytaniu stanowi wyważony pakiet i że po przyjęciu nowe rozporządzenie znacząco przyczyni się do zwiększenia skuteczności i przyspieszenia tempa transgranicznego przeprowadzania dowodów poprzez wykorzystanie możliwości, jakie stwarza digitalizacja.

---

<sup>(12)</sup> Zob. dok. 11357/20.